

לקוטי תורה • פרשת מסעי • מאמר 2

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים...

אלה מסעי בני ישראל

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/masei/2](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/masei/2)

1 אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן. להבין לשון אלה מסעי שהוא לשון רבים וכתוב אשר יצאו מארץ מצרים.

”אלה מסעי בני ישראל, שיצאו מארץ מצרים לפי צבאותיהם, ביד משה ואהרן.” עלינו להבין את הניסוח ”אלה מסעי”, שהוא בלשון רבים, ובכל זאת נאמר: ”שיצאו מארץ מצרים”.

והרי מארץ מצרים הוא רק יציאה ונסיעה ראשונה שנסעו מרעמסס לסוכות. גם להבין מהו ביד משה ואהרן, וגם שהרי קצת המסעות היו אחרי מות אהרן.

אבל היציאה מארץ מצרים הייתה רק היציאה והמסע הראשון, כשנסעו מרעמסס לסוכות. עלינו להבין גם מה פירוש ”ביד משה ואהרן”, וכן הרי כמה מן המסעות היו לאחר מותו של אהרן.

2 וגם להבין כל ענין מ”ב מסעות ויסעו ויחנו ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה’ כו’ וינוסו משנאיך מפניך ובנוחה יאמר שובה ה’ כו’ ועיקר נסיעתם היה לבא לירדן יריחו.

עלינו להבין גם את כל עניינן של ארבעים ושתיים המסעות: ”ויסעו” ו”ויחנו”; וכן את הפסוקים: ”ויהי בנסוע הארון ויאמר משה: קומה הוי”ו כו’”, ”וינוסו משנאיך מפניך”; וכשהארון נח היה אומר: ”שובה הוי”ו כו’”. עיקר נסיעתם היה להגיע אל הירדן, סמוך ליריחו.

הנה המדבר שהלכו בו בני [בני ישראל] נקי מדבר העמים וכתוב המוליכך במדבר כו’ נחש שרף ועקרב (דברים ח’ ט”ו) שכל הקליפות מקבלים חיותם מן המדבר הנ”ל.

המדבר שבו הלכו בני ישראל נקרא ”מדבר העמים”, ונאמר: ”המוליכך במדבר” כו’, ”נחש שרף ועקרב” (דברים ח, טו); שכן כל הקליפות מקבלות את חיותן מן המדבר האמור.

והנה כנס” [כנסת ישראל] נקי בשם רחל כדכתיב רחל מבכה על בניה וכתוב כרחל לפני גוזזיה נאלמה כי כל הבהמות אינם נגוזים כ”א הרחלים. וגם שמניחה א”ע [את עצמו] ליגוז ואינה מבעטת.

כנסת ישראל נקראת בשם רחל, כפי שנאמר: ”רחל מבכה על בניה”, וכן נאמר: ”כרחל לפני גוזזיה נאלמה”. מכל בעלי החיים, רק את הכבשים גוזזים; ועוד, הכבשה מניחה לגוזז אותה ואינה בועטת.

3 והענין דהנה כתיב ומלכותו בכל משלה שאפילו החיצונים מקבלים חיותם מבחי” מלכות רק שכל חיותם אינו אלא מבחי” שערות.

ההסבר הוא כך: נאמר ”ומלכותו בכל משלה”; כלומר, גם הכוחות החיצוניים מקבלים את חיותם מבחינת מלכות, אלא שכל חיותם באה רק מבחינת שערות.

וכמו למשל שהשערות הם בחי' חיצוניות ואינם ממהות ועצמות כנראה בחוש שאין שום הרגשת כאב מגזיזות וחתיכות השערות רק שיניקתם מעצמיות.

וכך, למשל, השערות הן בחינת החיצוניות ואינן חלק מהמהות והעצמיות, כפי שרואים בבירור: אין תחושת כאב כלל כשגוזזים או חותכים את השערות; אלא שהן ניזונות מן העצמיות.

4 וכן כל החיצונים אינם מקבלים חיותם מפנימיות מדת מלכותו ית' כ"א מבחי' שערות ואף גם זאת אינם אלא לאחר גזיזתן.

כך גם כל הכוחות החיצוניים אינם מקבלים את חיותם מהפנימיות של מידת מלכותו ית', אלא מבחינת שערות; וגם זאת, רק לאחר שגוזזים אותן.

וזהו כרחל לפני גוזזיה נאלמה לפני גוזזיה דוקא נאלמה כמ"ש נאלמתי דומיה שבחי' הדבור שבעשרה מאמרות הוא בבחי' שתיקה ודומיה שאין מקבלים חיות מע"מ [מעשרה מאמרות] עצמם כ"א ע"י לכושים ושערות המסתירים על בחי' הדבור

זהו פירוש הפסוק "כְּרַחֵל לְפָנַי גִּזְזִיהָ נֶאֱלָמָה": דווקא "לפני גוזזיה" היא נאלמת, כמו שכתוב "נאלמתי דומיה". כלומר, בחינת הדיבור שבעשרה מאמרות נמצאת במצב של שתיקה ודממה, ולכן [הכוחות החיצוניים] אינם מקבלים חיות מעצם עשרת המאמרות, אלא רק באמצעות לכושים ושערות המסתירים את בחינת הדיבור

(ועמ"ש מזה בד"ה והיה אור הלבנה גבי ענין מהרה ישמע כו' קול כלה ובביאור ע"פ והיה מספר בניי [בני ישראל]).

(ועיינו במה שנכתב על כך במאמר המתחיל "והיה אור הלבנה", בעניין "מהרה ישמע" וכו', "קול כלה", וכן בביאור על הפסוק "והיה מספר בני ישראל").

והנה כל המ"ב מסעות היו בכדי שינוסו משנאיו לבלתי יהיה להם שום יניקה כו' והיינו ע"י נסיעת בניי [בני ישראל]

והנה, כל ארבעים ושניים המסעות נועדו לכך ששונאיו יברחו, כדי שלא תהיה להם שום יניקה וכו'; והדבר נעשה דווקא באמצעות מסעותיהם של בני ישראל

דוקא בהיות שנבראו בצלמו ודמותו וכמ"ש נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים וכו' וכתוב אדם אתם אתם קרוים אדם ולכן הכל תלוי במעשה בניי [בני ישראל].

דווקא משום שנבראו בצלמו ובדמותו, כמו שכתוב "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים" וכו', וכן כתוב "אדם אתם" — "אתם קרויים אדם". לכן הכול תלוי במעשיהם של בני ישראל.

5 והנה ענין צלמנו ודמותנו הוא בחי' יחודא עילאה ויחוי'ת [ויחודא תתאה] דמותנו הוא בחי' יחוי'ת [יחודא

תתאה] שהוא בחי' דמות ומראה שנדמה ונראה לנו ארץ ושמים וכל הברואים בבחי' יש ודבר.

כעת, המשמעות של "צלמנו" ו"דמותנו" היא בחינת יחודא עילאה ויחודא תתאה. "דמותנו" היא בחינת יחודא תתאה, שהיא בחינת דמות ומראה: הארץ והשמים וכל הנבראים נדמים ונראים לנו כיש וכדבר, כמציאות.

אבל באמת אני הוי' לא שניתני כתיב ואתה הוא עד שלא נברא העולם כוי' וכולא קמיה כלא ממש

אבל באמת כתוב: "אני הוי' לא שניתני"; וכן: "ואתה הוא עד שלא נברא העולם" וכו'; וכולא קמיה כלא ממש,

רק שנראה ונדמה העולם לעיני בשר ליש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] ע"ד ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם.

אלא שהעולם נראה ונדמה לעיני בשר כיש וכדבר בפני עצמו, בדומה ל"ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם".

6 ובצלמנו הוא בחי' יחודא עילאה כמו שהוא באמת כולא קמיה כלא חשיב וכמו שהוא קודם שנברא

העולם כן גם עתה בלי שום שינוי כוי' ועמ"ש מזה ע"פ ראשי המטות.

ו"בצלמנו" היא בחינת יחודא עילאה כפי שהיא באמת: "הכול נחשב לפניו כלא". וכפי שהוא קודם שנברא העולם, כך גם עכשיו [הוא], בלי שום שינוי כלל וכו'. וראו מה שכתוב על כך במאמר על הפסוק "ראשי המטות".

7 והנה כך עלה ברצונו ית' לברוא את האדם בבי' בחי' הנ"ל צלם ודמות כי אין מלך בלא עם עם דוקא

והנה כך עלה ברצונו יתברך לברוא את האדם בשתי הבחינות שהוזכרו לעיל, צלם ודמות, שהרי "אין מלך בלא עם" — עם דווקא.

ולכן יש בכח האדם להמשיך משני בחי' הנ"ל שהם סוכ"ע וממכ"ע [וממלא כל עלמין], ולכן היה כל מ"ב

מסעות שהוא בכדי לצאת מבחינת מצרים בחינת מיצר וגבול ולהפכא

ולכן יש בכוח האדם להמשיך משתי הבחינות שהוזכרו לעיל, שהן סוכב כל עלמין וממלא כל עלמין. ולכן היו כל מ"ב המסעות, כדי לצאת מבחינת מצרים — בחינת מִצֵּר וגבול — ולהפוך...

מחשוכא לנהורא כל הז' מדות ופרטותיהן להיות לך ה' הגדולה וכו' לך דוקא עד לך ה' הממלכה שבחי' המלכות שהוא דבר ה' יהיה בהתגלות האור דע"מ [דעשרה מאמרות] ולא בבחינת נאלמה.

מחשכה לאור, את כל שבע המדות ופרטיותן, כדי שיהיו "לך ה' הגדולה" וכו' — לך דווקא — ועד "לך ה' הממלכה"; כלומר, שבחינת מלכות, שהיא דבר ה', תהיה בהתגלות אור עשרת המאמרות, ולא במצב של "אילמת".

8 והנה לפי שכל מדה כלולה משה לכן המסעות הם במספר מ"ב כמו שם אנא בכח גדולת כו' והנה, מאחר שכל מדה כלולה משה, המסעות הם במספר ארבעים ושתיים, כמו השם "אנא בכוח גדולת" וכו'. שיש בו ז' פסוקים ובכל פסוק ששה תיבות והשם הנ"ל הוא בחי' עליה ממטה למעלה כמ"ש ובשתים יעופף כו'. בתפילה זו יש שבעה פסוקים, ובכל פסוק שש מילים; ושם זה הוא בחינת עלייה מלמטה למעלה, כמו שכתוב: "ובשתים יעופף" וכו'.

9 וכל המסעות היו ע"י משה ואהרן דוקא כי משה הוא בחי' יחוי"ע [יחודא עילאה] לכן נק' משה מלשון וכל המסעות היו דווקא באמצעות משה ואהרן. משה הוא בחינת יחודא עילאה, ולכן הוא נקרא משה, מלשון כי מן המים משיתהו, דלכאורה היה צריך לקרותו משוי בלשון עבר ומהו משה לשון הוה "כי מן המים משיתהו". לכאורה היה צריך לקרוא לו משוי, בלשון עבר; מה פשר השם משה, בלשון הווה? אלא שהוא מרמז על יחוי"ע [יחודא עילאה] שתמיד נמשך ונדלה הארה והמשכה מבחינת אור א"ס ב"ה להיות ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע כמ"ש דלה דלה לנו והארה הנ"ל אינו אלא שהשם רומז ליחודא עילאה: הארה והמשכה נמשכות ונשאבות תמיד מבחינת אור אין סוף ברוך הוא, כדי להיות [האור] הממלא כל עלמין ו[האור] הסובב כל עלמין, כמו שנאמר: "דלה דלה לנו". והארה זו אינה אלא כטפה מים אוקינוס ולזאת כל עלמין בטלים ונכללין בעצמותו ית' וכלא ממש חשיב לגביה. אלא כטיפה ממי האוקינוס. לכן כל העולמות בטלים ונכללים בעצמותו ית', ונחשבים ממש כאין לגביו.

10 וכמו למשל הטיפה שהיא עגולה כמ"כ [כמו כן] הארה הנ"ל מקפת וסובבת כל עלמין מכל צד כמ"ש וכמו במשל הטיפה, שהיא עגולה, כך גם הארה זו מקיפה וסובבת את כל העולמות מכל צד, כפי שנאמר: הנה מקום אתי הוא מקומו של עולם וכו' רק שלעיני בשר נראה ונדמה העולם ליש ודבר. "הנה מקום אתי": הוא מקומו של העולם וכו'; אלא שלעיני בשר העולם נראה ונדמה כיש וכישות.

11 וזהו דלה דלה לנו לנו דוקא וכו'. וזהו בחי' יחוי"ע [יחודא עילאה] שבפ' שמע ישראל שיש בו ג"כ שית

תיבין שע"י התבוננות יחודא עילאה הנ"ל יעלה ויגיע לבחי' ואהבת ככל לבכך בשני יצריך

וזהו [פירוש] "הוא אכן דלה [מים] עבורנו" — "עבורנו" דוקא וכו'. וזהו בחינת היחוד העליון שבפרשת "שמע ישראל", שיש בה גם כן שש מילים; שכן באמצעות ההתבוננות ביחוד העליון האמור, האדם מתעלה ומגיע לבחינת "ואהבת ככל לבכך" — בשני יצריך,

דהיינו לאתהפכא כל המדות לה' לבדו ואהבת את הוי' אלקיך אהבה הוא מלשון אבה שהוא בחי' רעותא דליבא שיהיה חפצנו ורצוננו שיהיה הוי' אלקיך בבחי' גילוי ועמך לא חפצתי כו'.

כלומר, להפוך את כל המדות לה' לבדו. "ואהבת את הוי' אלקיך": אהבה היא מלשון אבה, שמשמעותו רצון, והיא בחינת רצון הלב: שרצוננו וחפצנו יהיו שהוי' יהיה "אלקיך" בגילוי, ו"עמך לא חפצתי" וכו'.

12 ב והנה במדת אהבה וחסד בה נכלל ג"כ מדת הגבורה ויראה יראת חטא שירא לנפשו שלא ליפרד

מיחודו ואחדותו ע"י שום חטא ועון ואפילו איסור קל של דבריהם

2. והנה, במידת האהבה והחסד כלולה גם מידת הגבורה והיראה — יראת חטא: שהוא ירא לנפשו שלא להיפרד מייחודו ואחדותו של ה' על ידי שום חטא ועון, ואפילו איסור קל מדברי סופרים,

כי עונותיכם מבדילים כו' (ועמ"ש מענין יראת חטא סד"ה וידבר משה אל ראשי המטות הנ"ל ומ"ש סד"ה ויקח קרח גבי תכלת).

כי "עונותיכם מבדילים" וכו'. (ועיינו במה שנכתב על ענין יראת חטא בסוף המאמר המתחיל "וידבר משה אל ראשי המטות" הנזכר לעיל, ובמה שנכתב בסוף המאמר המתחיל "ויקח קרח" בענין התכלת).

וגם כלול בה מדת הרחמים שע"י התבוננות הנ"ל מעורר ג"כ רחמים רבים על ניצוץ אלקות המחיה את נפשו איך שירדה מטה מטה מאיגרא רמה כו'

וגם מידת הרחמים כלולה בה: על ידי ההתבוננות הנזכרת לעיל הוא מעורר גם רחמים רבים על ניצוץ האלקות המחיה את נפשו, על כך שירד מטה מטה, "מאיגרא רמה" וכו',

כי יעקב חבל נחלתו וישראל עלו במחשבה וירדה להתלבש בגוף ונפש החיונית לדאוג ולחשוב בכל עניני הגוף פרנסה ותאוות.

כי "יעקב חבל נחלתו", ו"ישראל עלו במחשבה", והוא ירד להתלבש בגוף ובנפש החיונית, לדאוג ולחשוב בכל עניני הגוף — פרנסה ותאוות.

13 וכנראה בחוש שכאשר יישן האדם אין לו שום דאגה וכו' ובהתעורר משינתו יתעוררו כל הדאגות כו'.

כפי שניכר בחוש: כשאדם ישן אין לו שום דאגה וכו', וכשהוא מתעורר משנתו מתעוררות כל הדאגות וכו'.

והוא ג"כ בחינת כרחל לפני גוזזיה כו' שבחינת הנשמה אינה מתלבשת בגוף כ"א הארה מועטת בבחינת שערות

וזו גם בחינת "כרחל לפני גוזזיה" וכו': בחינת הנשמה [עצמה] אינה מתלבשת בגוף, אלא רק הארה מועטת, בדוגמת שערות.

והוא כרחל לפני גוזזיה שעל ידי שמאירה בגוף על ידי זה הגוף חושב ומעמיק בעניינים גשמיים והרי זהו בחינת גוזזיה.

וזו בחינת "כרחל לפני גוזזיה": מכיוון שההארה מאירה בגוף, הגוף חושב ומעמיק בעניינים גשמיים; וזוהי בחינת "גוזזיה".

14 ואי לזאת הרחמנות גדלה מאד על ניצוץ אלקות. וזהו שאנו מבקשים ברחמיך הרבים רחם עלינו

ברחמיך דייקא

לכן הרחמים על ניצוץ אלקות גדולים מאוד. וזהו שאנו מבקשים: "ברחמיך הרבים רחם עלינו" — דווקא "ברחמיך".

כי אנו אין לנו השגה ותפיסא ביה כי לית מחשבה תפיסא ביה לכן אין אנו משיגים גודל הרחמנות.

שהרי אין לנו השגה ותפיסה בו, כי "לית מחשבה תפיסא ביה"; לכן איננו משיגים עד כמה גדולים הרחמים.

אבל הוא יתברך שהוא המדע והוא היודע מהותו ועצמותו ויקר תפארת גדולתו אשר כולא קמיה כלא לכן רחם עלינו ולכן מבחינת תפארת שלמעלה נמשך הרחמים כו'.

אבל הוא יתברך, שהוא המדע והוא היודע, יודע את מהותו ועצמותו ואת "יקר תפארת גדולתו", אשר הכול נחשב לפניו כאין. לכן אנו מבקשים: "רחם עלינו". ומכאן שהרחמים נמשכים מבחינת תפארת שלמעלה וכו'.

15 וכיז [וכל זה] בקריאת שמע שמתבונן ביחודא עילאה בשכלו והשגתו. אך כל היום שאחר התפלה שאין לו עוד התבוננות הנ"ל וא"א להתפלל כל היום כמאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] הלואי שיתפלל אדם כל היום.

כל זה נאמר על קריאת שמע, שבה האדם מתבונן ביחודא עילאה באמצעות שכלו והבנתו. אבל [במשך] כל היום שלאחר התפילה, כאשר אין לו עוד ההתבוננות הזאת, אי אפשר להתפלל כל היום, כפי שאמרו חז"ל: "הלואי שיתפלל אדם כל היום".

ולכן צ"ל בחיי נצחון שהוא בחינת אהבה מסותרת שבכל נפש מישראל בתולדתו כי יעקב חבל נחלתו חלק הוי' עמו ולזאת יש להם אהבה רבה בטבעם ולכן נק' עם קשה עורף.

לכן נחוצה בחינת הניצחון, שהיא בחינת האהבה המסותרת המצויה בכל נפש יהודית מלידה; שהרי יעקב חבל נחלתו, "חלק הוי' עמו". משום כך יש להם אהבה רבה מטבעם, ולכן הם נקראים "עם קשה עורף".

16 ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ג' עזים הן ישראל באומות וכו' שהם בטבעם עזים וחזקים במדת הניצוח לאהבה את ה' באהבה רבה אף בלי שום התבוננות והוא

ולכן אמרו חז"ל: "שלושה עזים הם: ישראל באומות וכו'; שכן מטבעם הם עזים וחזקים במידת הניצוח, לאהוב את ה' באהבה רבה גם בלי שום התבוננות. וזהו

כמו למשל הלכה פסוקה שכך הוא הדין בלי שום טעם וסברא (וזהו ג"כ פי' הלואי שיתפלל אדם כל היום.

כמו, למשל, הלכה פסוקה: כך הוא הדין, בלי שום טעם וסברא. (וזהו גם פירוש "הלואי שיתפלל אדם כל היום".

כי בחיי הנצח זהו ההסכם שנשאר מההתבוננות שבשעת התפלה, ועמ"ש ע"פ ועשית ציץ בענין פי' מצח אהרן כו' הוא ההסכם כו' ומצח ונצח הוא בחינה א' כמ"ש במ"א בענין וגם נצח ישראל לא ישקר (כו')

כי בחינת הנצח היא ההחלטה שנשארת מן ההתבוננות שבשעת התפילה. ועיין במה שכתוב על הפסוק "ועשית ציץ", בעניין פירוש "מצח אהרן" וכו', שהוא ההחלטה וכו'; ומצח ונצח הם בחינה אחת, כמו שכתוב במקום אחר בעניין "וגם נצח ישראל לא ישקר" (כו')

ובחינה זהו הראה הקב"ה ליעקב אבינו שיהיו דורות אחרונים שלא יהיה להם אהבה ע"י התבוננות וכו' מהיות שכלם קטן מהכיל התבוננות הנ"ל בהרחבה רק שיהיה להם מדת הניצוח כנ"ל. וזהו ויאבק איש עמו כו' בכף ירכו.

ובחינה זו הראה הקדוש ברוך הוא ליעקב אבינו, שיהיו דורות מאוחרים שלא תהיה להם אהבה באמצעות התבוננות וכו', מפני שכלם קטן מכדי להכיל את ההתבוננות האמורה בהרחבה; אלא תהיה להם מידת הניצוח, כנזכר לעיל. וזהו [פירוש] "ויאבק איש עמו" וכו', "בכף ירכו".

17 והודאה הוא ענין שמודה על האמת שכן הוא אף אם הוא אינו משיג בשכלו כמו שאנו אומרים מודים אנחנו לך שאתה הוי' אלקינו כו'.

והודאה היא הכרה באמת, בכך שכך הוא, גם אם האדם אינו מכין זאת בשכלו; כפי שאנו אומרים: "מודים אנחנו לך שאתה הוי' אלקינו" וכו'.

כלומר הגם שאין אנו משיגים כו' אעפ"כ [אף על פי כן] מודים אנחנו לך שאתה הוי' אלקינו כו' כי יש חילוק בין ברכה להודאה לשון ברכה הוא בחי' המשכה מהעלם אל הגילוי מלשון בריכה כו'.

כלומר, אף שאיננו מבינים וכו', בכל זאת "מודים אנחנו לך שאתה הוי' אלקינו" וכו'. שכן יש הבדל בין ברכה להודאה: המונח "ברכה" מציין המשכה מן העלם אל הגילוי, והוא קשור למילה "ברכה" וכו'.

והודאה אינו בבחי' השגה וטעם ודעת רק שהוא מודה כנ"ל (ועמ"ש מזה ע"פ ציון במשפט תפדה וכפ' עקב גבי בהמ"ז [ברכת המזון] נודה לך כו' וכפ' במדבר בד"ה והיה מספר בניי [בני ישראל] גבי ונקבצו בניי [בני ישראל] ובני יהודה כו')

אבל הודאה אינה בדרך של השגה, טעם ודעת; האדם רק מודה, כפי שהוזכר לעיל. (ועיינו במה שנכתב על הפסוק "ציון תיגאל במשפט", ובפרשת עקב בעניין ברכת המזון, "נודה לך" וכו', ובפרשת במדבר, במאמר המתחיל "והיה מספר בני ישראל", בעניין "ונקבצו בני ישראל ובני יהודה" וכו').

ויסוד הוא בחי' התקשרות שמקשר דעתו בחוץ ואומץ ועומק הדעת ויש בחי' זו בכל מדה הן באהבה הן ביראה כו' והוא בחי' כי כל בשמים כנ"ל:

ויסוד הוא בחינת ההתקשרות: האדם קושר את דעתו בעוצמה, בתוקף ובעומק הדעת. בחינה זו קיימת בכל מידה, הן באהבה והן ביראה וכו'. וזו בחינת "כי כל אשר בשמים", כפי שהוזכר לעיל.

18

והנה כמו כן צ"ל בבחי' יראה כל הבחי' הנ"ל והיינו ג"כ ע"י התבוננות ביחודו ואחדותו כנ"ל יקבל עליו עול מלכות שמים באהבה ורצון ולא יהיה העול עליו למשא כמ"ש לאהבה את ה' אלקיך כי הוא חיך.

וכך גם בבחינת היראה צריכים להופיע כל הבחינות שנזכרו לעיל. כלומר, גם באמצעות ההתבוננות ביחודו ובאחדותו, כנזכר לעיל, יקבל עליו עול מלכות שמים באהבה וברצון, והעול לא יהיה למשא עליו, כפי שנאמר: "לאהבה את ה' אלקיך, כי הוא חיך".

אלקיך הוא בחי' יראה קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] שום תשים עליך מלך כי הוא חיך. כמ"ש יראת ה' לחיים.

"אלקיך" היא בחינת היראה, קבלת עול מלכות שמים: "שום תשים עליך מלך"; "כי הוא חיך", כפי שנאמר: "יראת ה' לחיים".

כי כל חיות העולמות הוא מבחינת מלכות כמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים כי אין מלך בלא עם ולזאת יקבלו עומ"ש [עול מלכות שמים] באהבה כמאמר וכולם מקבלים עליהם עול מלכות שמים ונותנים באהבה כו' ועיין בתד"א [בתנא דבי אליהו] פרק י"ח.

שכן כל החיות של העולמות נמשכת מבחינת מלכות, כפי שנאמר: "מלכותך מלכות כל עולמים", שהרי "אין מלך בלא עם". לכן יקבלו עליהם עול מלכות שמים באהבה, כמאמר: "וכלם מקבלים עליהם עול מלכות שמים ונותנים באהבה" וכו'. ועיינו בתנא דבי אליהו, פרק י"ח.

19

והוא בחי' חסד שבגבורה וכן לא יבעט ביסורים כי מלך במשפט יעמיד ארץ. וע"י התבוננות הנ"ל תפול עליו אימה ופחד בחי' יראה כו'

וזו בחינת חסד שבגבורה. כך גם הוא לא יבעט בייסורים, שהרי "מלך מעמיד ארץ במשפט". ובעקבות ההתבוננות האמורה תפול עליו אימה ופחד, בחינת יראה וכו';

ונכלל בה ג"כ מדת הרחמנות על נפשו כשרואה שאין מתפעל מכל התבוננות הנ"ל ואין פחד אלקים לנגד עיניו ונמשל כבהמות נדמו. אי לזאת יעורר ר"ר [רחמים רבים] על נפשו ויבקש רחמים בתפלתו שיהיה גילוי אלקותו ית'.

ונכללת בה גם מידת הרחמים על נפשו שלו, כשהוא רואה שכל ההתבוננות האמורה אינה פועלת עליו, ו"אין פחד אלקים לנגד עיניו", והוא "נמשל לבהמות, דומה להן". לכן עליו לעורר רחמים רבים על נפשו ולבקש רחמים בתפלתו, שתהיה התגלות אלקותו יתברך.

20 וזהו ברוך אתה הוי' שיהי' [שיהיה] בבחי' התגלות ולא בבחי' הסתר. וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם

לברכה] אל יעשה אדם תפלתו קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום.

וזהו [פירוש] "ברוך אתה הוי'": שהדבר יהיה בבחינת גילוי ולא בבחינת הסתר. וזהו שאמרו חז"ל: "אל יעשה אדם תפלתו קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום".

מקום הוא בחי' יחודא [יחודא עילאה] הוא מקומו של עולם שיבקש רחמים שיהיה בחי' זו בגילוי דהיינו שיהיה התגלות אלקות כו'.

מקום הוא בחינת יחודא עילאה: "הוא מקומו של עולם". [הכוונה היא] שעל האדם לבקש רחמים שהבחינה הזאת תתגלה, כלומר, שתהיה התגלות אלקות וכו'.

וכן כל פרטי המדות כלולים ג"כ במדת הגבורה כנ"ל וכן כל ז' מדות ופרטיותיהן יהפך לה' לבדו ליכלל וליבטל ביחודו ואחדותו יתברך. וזהו בחינת מ"ב מסעות ששה פעמים ז' הם מ"ב:

כך גם כל פרטי המדות כלולים במדת הגבורה, כנזכר לעיל. וכך גם על האדם להפוך לה' לבדו את כל שבע המדות ופרטיהן, כדי שייכללו ויתבטלו ביחודו ואחדותו יתברך. וזוהי בחינת מ"ב המסעות: שש פעמים שבע הן מ"ב.

21 ג והנה ממעלה למטה הם מ"ט כמו בספירת העומר שממשיכים מקיפים מלמעלה למטה לכל הז' מדות עליונות היום יום כו'

3. והנה, מלמעלה למטה הם ארבעים ותשעה, כמו בספירת העומר, שבה ממשיכים אורות מקיפים מלמעלה למטה לכל שבע המדות העליונות: "היום יום..." וכו',

כל פרטיהן דהיינו גם בחי' מלכות שבכל מדה לך ה' הממלכה בחי' יש וגילוי כמ"ש להנחיל אוהבי יש. על כל פרטיהן, כלומר גם בחינת מלכות שבכל מדה: "לך ה' הממלכה"; זו בחינת יש וגילוי, כמו שכתוב: "להנחיל אוהבי יש".

משא"כ המסעות שהם ממטה למעלה אינם כ"א ששה לבד בכל מדה כי צריך להיות בחי' אין ולא בחי' יש להרגיש מדותיו

אבל המסעות, שהם מלמטה למעלה, כוללים רק שישה פרטים בכל מדה; שכן נדרשת בחינת אין ולא בחינת יש, שהיא הרגשת מדותיו שלו,

כמו שאמר ר"י [רבינו יצחק] בן זכאי ואיני יודע באיזה כו' והיינו לפי שלא ידע ולא הרגיש בחי' אהבה ויראה שלו וכי'.

כמו שאמר רבי יוחנן בן זכאי: "ואיני יודע באיזה..." וכי'; כלומר, משום שלא ידע ולא הרגיש את האהבה והיראה שלו וכי'.

22 והנה למסעות הנ"ל היה צריך ג"כ לבחי' אהרן כי אהרן אותיות נראה שהוא בחי' גילוי מן ההעלם והוא בחי' אהרן כמ"ש ובהעלות אהרן את הנרות ולא נאמר ובהדליק אהרן את הנרות

והנה, גם למסעות הנזכרים לעיל היה צורך בבחינת אהרן. אותיות אהרן הן "נראה", וזהו גילוי מן ההעלם; וזהו בחינת אהרן, כפי שנאמר: "ובהעלות אהרן את הנרות", ולא נאמר "ובהדליק אהרן את הנרות",

כי הנרות הם נשמות ישראל כמ"ש נר הוי' נשמת אדם ואהרן הוא המעלה את הנרות אל מול פני המנורה פי' שהעלה אותם שיהיה בהם גילוי בחי' נר הוי' נשמת אדם

מפני שהנרות הם נשמות ישראל, כפי שנאמר: "נר הוי' נשמת אדם"; ואהרן הוא המעלה את הנרות "אל מול פני המנורה", כלומר, הוא העלה אותם כדי שיתגלה בהם העניין של "נר הוי' נשמת אדם".

(וזהו בחי' שושבינא דמטרוניתא ולכן נק' כל המסעות ע"ש אהרן שהוא אחד משבעה רועים המפרנסים לנשמות ישראל וגם הכה"ג [הכהן גדול] אשר מבניו יש בו בחינה זו כו' שנק' שודמ"ט [שושבינא דמטרוניתא] ועמ"ש בפי' מקץ בד"ה ענין חנוכה ובפי' בהעלותך ע"פ בהעלותך את הנרות).

(וזהו בחינת "שושבינא דמטרוניתא"; לכן כל המסעות נקראים על שם אהרן, שהוא אחד משבעת הרועים המפרנסים את נשמות ישראל. גם הכהן הגדול, שהוא מצאצאיו, יש בו בחינה זו וכי', והוא נקרא "שושבינא דמטרוניתא". ראו גם מה שנכתב בפרשת מקץ, במאמר המתחיל "ענין חנוכה", ובפרשת בהעלותך, על הפסוק "בהעלותך את הנרות".)

והנה כל מ"ב מסעות הם בחי' רצוא ממטה למעלה. וזהו ענין ק"ש [קריאת שמע] אשר בפי' שמע יש שם מ"ב תיבין מואהבת עד ובשעריך וכמ"ש מזה בד"ה והנה מנורת זהב.

והנה כל ארבעים ושניים המסעות הם בחינת רצוא מלמטה למעלה. זהו ענין קריאת שמע: בפרשת שמע יש ארבעים ושתי מילים, מ"ואהבת" ועד "ובשעריך", וכפי שנתבאר על כך במאמר המתחיל "והנה מנורת זהב".

ואח"כ ויחנו בחי' שוב והוא בחי' ש"ע [שמונה עשרה] שאחר ק"ש [קריאת שמע] שאומרים ברוך אתה הוי' ברוך הוא מלשון בריכה שיוברך ויומשך להיות בבחי' גילוי בחי' אתה שהוא לנוכח. וזהו ובנוחה יאמר שובה כו'.

ואחר כך, "ויחנו" — בחינת שוב. זוהי בחינת תפילת שמונה עשרה שלאחר קריאת שמע, שבה אומרים "ברוך אתה הוי'". "ברוך" הוא מלשון "ברכה": שתהיה ברכה והמשכה, כדי שהדבר יבוא לידי גילוי בבחינת "אתה", שהיא פנייה ישירה. וזהו [פירוש] "ובנוחה יאמר שובה" וכו'.

23 והנה עיקר ותכלית נסיעתן היה לצאת מבחי' מצרים בחי' מיצר וגבול שאפי' [שאפילו] ג"ע [גן עדן] העליון הוא בחי' גבול ומיצר בחי' השגה כו'.

והנה, עיקר ותכלית מסעותיהם היה לצאת מבחינת מצרים — בחינת מיצר וגבול; שכן אפילו גן עדן העליון הוא בחינת גבול ומיצר, בחינת השגה כו'.

ולכן כל המ"ב מסעות נק' הכל אשר יצאו מארץ מצרים והיינו עד חנייתם בירדן יריחו. יריחו הוא בחי' ריח.

ולכן כל ארבעים ושניים המסעות נקראים "אשר יצאו מארץ מצרים", כלומר עד לחנייתם בירדן, ליד יריחו. יריחו היא בחינת ריח.

והנה בחי' ריח הוא בחי' הארה מועטת מעצמות הדבר כמ"ש וריח אפך כתפוחים שהריח אינו ממהות התפוח עצמו.

והנה, בחינת הריח היא הארה מועטת מעצמות הדבר, כמו שכתוב: "וריח אפך כתפוחים"; שהרי הריח אינו ממהותו של התפוח עצמו.

והנה כתיב וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויתן לך האלקים מטל השמים כו'. וכן בזהר בלק (קפ"ו ע"א) אמרו בריחא דלבושייכו כו'

והנה כתוב: "וירח את ריח בגדיו ויברכהו", "ויתן לך האלקים מטל השמים" וכו'. וכן בזהר, בלק (קפ"ו ע"א), אמרו: "בריא דלבושייכו" וכו'.

כי בגדים הם בחי' מצות שהם בחי' מקיפים שהם בחי' רצון שלמעלה מהחכמה וההשגה ואורייתא מחכמה נפקת כי בבחי' החכמה יש בו בחי' השגה.

כי הבגדים הם בחינת המצוות, שהן בחינת מקיפים; והן בחינת רצון שלמעלה מחכמה והשגה. ואילו "אורייתא מחכמה נפקת", שכן בבחינת חכמה יש השגה.

ולכן נהנים מזיו השכינה כו' אך בחי' רצון העליון שלמעלה מבחי' חכמה אין בו השגה.

ולכן "נהנים מזיו השכינה" וכו'; אך בבחינת הרצון העליון, שלמעלה מבחינת חכמה, אין השגה.

24 ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] **יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט** [ומעשים טובים] **בעוה"ז מכל חיי**

העוה"ב [העולם הבא] **ושכר מצוה מצוה היינו המצוה עצמה שלמעלה מעלה מבחי' עוה"ב** [עולם הבא]

לכן אמרו חז"ל: "יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא"; וכן: "שכר מצווה — מצווה", כלומר, המצווה עצמה, שהיא למעלה הרבה מבחינת העולם הבא.

ולכן כתיב וירח את ריח בגדיו כו' ויתן לך שמבחי' ריח נמשך בחי' ברכה מטל השמים

לכן נאמר: "וירח את ריח בגדיו" וגו', "ויתן לך": מן הבחינה של ריח נמשכת בחינת הברכה — "מטל השמים",

שהיא תורה שבכתב ומשמ ני הארץ תורה שבעל פה שמקורם ושרשם הוא מבחינת ריח בגדיו המקיפים כו' שהוא למעלה מהחו"ב [מהחכמה ובינה] שהם תורה שבכתב ותורה שבעל פה דהיינו בחי' רצון העליון

שהיא התורה שבכתב, ו"משמני הארץ" — התורה שבעל פה. מקורן ושורשן הם בבחינת "ריח בגדיו", המקיפים וכו', שהיא למעלה מחכמה ובינה, שהן התורה שבכתב והתורה שבעל פה; כלומר, בחינת הרצון העליון.

ולכן אין בו בחינת השגה כ"א בבחינת ריח וכמ"ש גבי קרבנות ריח ניחוח להוי". ניחוח הוא לשון נחות דרגא מבחי' ריח נמשך להיות הויה חדשה גבוה מאד נעלה.

לכן אין בו בחינת השגה, אלא בחינת ריח בלבד, וכמו שנאמר על הקרבנות: "ריח ניחוח להוי". "ניחוח" הוא מלשון "נחות דרגא", ירידת מדרגה: מבחינת הריח נמשכת ירידה ונעשית הויה חדשה, נעלית ורמה מאוד.

ולעתיד לבא יתגלה בחי' זו והריחו ביראת ה' לא למראה עיניו ישפוט כו' דמורח ודאין וזהו ג"כ בחינת ירדן יריחו וכו' וד"ל [ודי למבין]:

ולעתיד לבוא תתגלה בחינה זו: "והריחו ביראת ה', לא למראה עיניו ישפוט" וגו' — "דמורח ודאין", הוא מריח ודן. וזהו גם בחינת "ירדן יריחו" וכו'. וד"ל.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likkutei-torah/masei/2

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק